

Петрик Олена

Студентка 2 курсу спеціальності
193 «Геодезія та землеустрій»

Науковий керівник: **Мушеник І.М.**

канд. екон. наук, доцент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

КОРПОРАТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ

В останні роки в Україні досить стрімко на великих підприємствах почалися впроваджуватися корпоративні інформаційні системи (КІС), що базуються на клієнт-серверній архітектурі. В даний час на ринку програмних продуктів України пропонується більше десятка зарубіжних і декілька вітчизняних зразків корпоративних систем.

Корпоративна інформаційна система (КІС) — це інформаційна система, яка підтримує автоматизацію функцій управління на підприємстві (в корпорації) і поставляє інформацію для прийняття управлінських рішень. У ній реалізована управлінська ідеологія, яка об'єднує бізнес-стратегію підприємства і прогресивні інформаційні технології.

Сучасні КІС мають такі основні характеристики.

Масштабність. ІС повинна мати в своєму підпорядкуванні: сервери, операційні системи, системи комунікації, системи управління базами даних, та потребує значних зусиль спеціалістів з проектування і впровадження таких систем.

Робота в неоднорідному обчислювальному середовищі - це можливість роботи в мережах, до яких входять комп'ютери, що працюють під управлінням різних операційних систем. При цьому має бути забезпечена взаємодія всіх операційних систем, які використовуються.

Розподілені обчислення. Це один із видів роботи в клієнт-серверній архітектурі, коли дані чи запити, які надходять з клієнтських машин

розподіляються поміж кількома серверами, що збільшує пропускну здатність для користувача і дає можливість багатозадачної роботи. Це сприяє максимальному використанню обчислювальних ресурсів, зниженню витрат і підвищенню ефективності системи.

Забезпечення розподіленої роботи — це обов'язкова вимога до інформаційних систем корпоративного рівня.

КІС надають користувачеві можливість вирішення таких глобальних задач:

- зробити прозорим для керівництва корпорацією використання вкладених у бізнес капіталів;
- надати повну інформацію для економічної доцільності стратегічного планування;
- професійно керувати витратами, наочно і своєчасно показувати, за рахунок чого можна мінімізувати витрати;
- реалізувати оперативне управління підприємством згідно вибраних ключових показників (собівартість продукції, структура витрат, рівень прибутковості тощо);
- забезпечити гарантовану прибутковість підприємства за рахунок оптимізації і прискорення ряду процесів (строків виконання нових замовлень, перерозподілу ресурсів і т. д.).

КІС повинна забезпечити інформаційну прозорість підприємства, формувати єдиний інформаційний простір який об'єднує інформаційні потоки, що йдуть від виробництва, з даними фінансово-господарських служб і видавати необхідні результативні рішення для всіх рівнів управління підприємством.

Розглянемо коротко найбільш відомі в Україні корпоративні інформаційні системи, котрі впроваджені на багатьох вітчизняних об'єктах господарювання.

Корпоративна інформаційна система R/3

Автоматизована система R/3 розроблена німецькою компанією — акціонерним товариством SAP AG, яка є безперечним світовим лідером по обсягу продаж прикладного програмного забезпечення архітектури клієнт-сервер (в 1996 році обсяг продаж її склав більше 1,5 млрд. \$). SAP AG має свої

численні філіали в країнах Європи, Америки, Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Австралії. Продукт компанії R/3 впроваджений більш ніж на 15000 підприємствах світу. Зокрема, клієнтами SAP є такі відомі фірми як BMW, Mercedes Benz AG, Adidas, General Electric, Philips, IBM, Telecom AG та багато інших. В Україні корпоративна система R/3 застосовується на Жидачівському ЦПК, на Чорнобильській АЕС, на Донецькому металургійному комбінаті, в Міненерго України, на комбінаті «Азовсталь» та ін.

У системі R/3 відображений світовий досвід ефективного менеджменту підприємствами та корпораціями, що дозволяє в широкому діапазоні підтримувати:

- бізнес-процеси, необхідні для діяльності будь-якого сучасного підприємства, зокрема фінансову бухгалтерію;
- облік витрат;
- облік основних засобів;
- управління проектами;
- планування і управління виробництвом;
- управління інвестиціями;
- матеріально-технічне постачання;
- збут,
- відвантаження,
- фактурування продукції,
- технічне обслуговування і ремонт обладнання;
- управління кадрами;
- документообіг.

У кожній країні, де використовується корпоративна система R/3, вона адаптується до національних та мовних особливостей, при цьому зберігається можливість одночасного використання кількох мов і варіантів фінансового законодавства. Існує близько 30 мовних варіантів системи, зокрема російський. Вихідні документа на замовлення користувача можуть виконуватися також і українською мовою.

Особливості програми корпоративної системи R/3 такі:

інтеграція всіх виробничих сфер (послідовності функцій дозволяють з'єднати виробництво, збут і сферу обліку);

модульний принцип побудови, допускає ізольоване використання окремих компонентів програми, а також їх комбінації, що диктуються виробничо-економічною необхідністю;

наскрізний облік: всі господарські операції відображаються в системі обліку і негайно запам'ятовуються на носіях інформації (бухоблік, калькуляція витрат);

незалежність від конкретної галузі: програмне забезпечення R/3 застосовується на виробничих підприємствах, в торгівлі, в банках і страхових агентствах, а також в сфері державної служби;

інтернаціональність: програма враховує різні вимоги найбільших промислових країн, вона не залежить від мови користувача і валюти країни;

відкритість: концепція програмного продукту R/3 орієнтується на використання у відкритих системних середовищах; прикладні програми можна інсталиувати на обчислювальних машинах найбільш відомих фірм-виробників.

За сферою застосування в R/3 виділені наступні підсистеми:

- система фінансового обліку і звітності.
- облік основних засобів.
- планування і управління проектами.
- контролінг.
- управління матеріальними потоками.
- технічне обслуговування і ремонт обладнання.
- система забезпечення якістю.
- збут (продажа /відвантаження /фактурування).
- планування виробництва.
- управління персоналом.
- управління інвестиціями.

Список використаних джерел

1. Адамик О. В., Сисюк С. В. Інформаційні системи управління підприємством: вибір базових технологій та програмного забезпечення. 2016.
2. Бурлаков О. С., Кінаш І.А. Інструментарій електронної комерції як фактор зниження трансакційних витрат агроформувань. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2014. Вип. 22. С. 205-208.
3. Бурлаков О. С., Кінаш І.А. Методика оцінки економічного ефекту від впровадження та використання інструментарію комп'ютеризації обліку. *Інноваційна економіка*. 2015. № 2[57]. С. 251-255.
4. Бурлаков О. С. Інформаційна технологія автоматизації аналізу фінансового стану підприємств. *Збірник наукових праць ПДАТА*, 2008. Вип. 16 (т.2). С. 18-20.
5. Задорожна, Н. Т. Науково-методичні засади забезпечення інформаційної системи планування наукових досліджень в АПН України. Інформаційні технології і засоби навчання, 2010. С. 16.
6. Клепікова, О. А., Клепікова, О. А. Сучасний стан і місце інформаційних технологій в управлінні підприємством, 2013.
7. Мушеник І.М. Закордонний досвід формування регіональних інноваційних систем (на прикладі Австрії). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка»*. 2017. Випуск 5. С 72-77.
8. Мушеник І.М., Бурлаков О.С. Прийняття управлінських рішень з використанням інформаційних технологій. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2012. Вип. 20. Том 2. С. 536-539.
9. Орлова Н. С., Удовік А. С. Інформаційні системи у сучасному корпоративному управлінні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2012. С. 35-40.